

БУДЗИНОВСЬКИЙ В'ячеслав Титович (30. 01. 1868, с. Баворів, нині Терноп. р-ну Терноп. обл. — 14. 02. 1935, Львів) — письменник, видавець, політичний діяч. Брат [А. Будзиновського](#). Член НТШ (1899). Навч. в університетах Львова і Відня (кін. 80-х–90-і рр.). Виступав зі статтями в альманасі «Товариш», г. «Народ», в амер. г. «Свобода» (20–30-і рр.), «Зап. НТШ». Редагував видання «Радикал», «Громадський голос», «Праця», «Ukrainisches Korrespondentblatt» (Відень). Засн. двотижневика «Світ», часопису «Слово». Сприяв літ. становленню В. Стефаніка, Леся Мартовича, автор статей та мемуарів про них. Перші проз. твори об'єднав у зб. «Оповідання», окремо опубл. «Стрімголов» та «Як чоловік зійшов на пана» (усі — Чернівці, 1897). Від 1898 виходять наук.-популярні розвідки про Хмельниччину, укр. гетьманів (зокрема про І. Мазепу), зб. «Козацькі часи в народній пісні» (Л., 1906), «Історія України» у 2-х т. (Л., 1924). На поч. 20-х рр. написав пригодницькі твори про змагання козацтва з ворогами, зокрема «Під одну булаву», «Пластун», «Осавул Підкова», «Кров за кров», «Шляхетське право», «Козак Шуба», «Волю бути козачкою», «Бранка», «Послідній Ногай», «Пригоди запорозьких скитальців», «Перед бурею». Істор. фактаж, динам. інтрига, авантурні перипетії на Пд. України, постаті козац. одчайдухів-героїв, натхнених ді-йовою патріот. ідеєю, забезпечили авторові успіх. Для прози Б. характерні нескута фантазія, узгоджена з правдою історії, добре знання традицій інонаціонал. середовища (волохів, турків, татар, курдів), колоритність і контрастність образів, своєрідних за етніч. рисами (Сивенький та Мортон у «Пригодах

запорозьких скитальців»), долання героями числен. небезпек завдяки особистій мужності й винахідливості, дотримання лицар. кодексу честі. У 20-х рр. об'єднав ці твори у зб. «До віри батьків» (Л., 1924), «Опришок та інші оповідання» (Л., 1927). Б. написав кілька п'єс («З живого ведмеда», «Радник заручився»). Вони виявили гуморист. хист, уміння драматурга вибудувати колізії й розкрити характери. Значна частина твор. доробку Б. — в рукописах. Автор праць «Культурна нужда австрійської Русі» (1880), «Аграрні відносини Галичини» (Л., 1894), «Рільнична продукція в Східній Галичині і на Буковині» (1896), істор.-екон. розвідок «Панщина, її початок і скасування» (1898), «Хлопська посілість в Галичині» (1901). Один з організаторів Союзу визволення України, що проводив патріот. роботу серед полонених українців — вояків рос. війська. Очолював НДП і представляв її в австр. парламенті (1907–18). Засн. і кер. (1927–30-і рр.) Укр. партії праці, видавець її тижневика «Рада». Зазнав еволюції в політ. поглядах: від ідей радикал. партії через симпатії до соціалізму (деякий час друкувався в радянофільському ж. «Нові шляхи») — до нац. ідеї.

Рекомендована література

1. Франко І. Козацькі часи в народній пісні з замітками В. Будзиновського // Зібр. творів: У 50 т. Т. 37. К., 1982;
2. Горак Р. Перехресні стежки В'ячеслава Будзиновського // Будзиновський В. Осавул Підкова. Л., 1990.

[В. Ф. Погребенник](#)

Бібліографічний опис:

Будзиновський В'ячеслав Титович / В. Ф. Погребенник // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-36491>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).